

ניסויי זני פלפל בבתי רשת ובבתי צמיחה בערבה משק שיקרג'י-ברקן, מושב פארן 1995/6

יורם צביאלי - לה"ד נגב, שה"מ

רבקה אופנבך, רמי גולן, ישראל צברי - מו"פ ערבה

חמי ברקן, אהרון שיקרג'י - מושב פארן

איציק פוסלסקי, בני גמליאל - האגף לירקות, שה"מ

הבעת תודה לעדנה מצרפי, ענת בארי וזוגית צורף על הטיפול המסור בפרי, למיקי סער על משלוחי הפרי.
לחברות: הזרע, זרעים גדרה, שוק חקלאי, סמקו, סולי, מכתשים, אפעל, על עזרתם במימון הניסוי.

תקציר

בשנים האחרונות חלה התפתחות רבה בענף הפלפל בערבה התיכונה וכיכר-סדום. בעונת 94/5 גדל היקף הגידול בכ- 50% ובעונת 95/6 בכ- 15% נוספים. סך שטחי הפלפל הגיע בעונת 95/6 לכ- 3,800 דונם. הגידול בהיקף השטחים מקורו בתוספת חקלאים "חדשים-ישנים" לגידול ומהרחבת שטחים אצל מגדלים ותיקים.
רוב שטחי הפלפל בערבה נמצאים במושבים פארן וצופר כאשר חלק מהמשקים החקלאים שם הם "על טהרת הפלפל".
פרוייקט "ערבה נקייה" ופתיחת השוק האמריקאי לשיווק פלפל ממושב פארן היווה גורם מאץ להרחבת והעמקת הגידול במושב זה יחד עם הפרוייקט הארצי של הפלפל האיכותי.
אם בעבר היה הגידול מבוסס על הזנים "מאור" ו"זהב", מגדלים היום את הזן הישראלי 1195 בכמחצית משטחי הגידול. בולטים בגידול גם זנים הולנדיים כמו Mazutka ו-Goldflame.
זנים חדשים רבים נמצאים בחלקות הגידול בהיקפים חצי מסחריים. מוצע היום לחקלאי "סלי" של זנים עתירי יבול ובעלי פרי איכותי. זנים אלו הם פרי המאמץ המושקע בשנים האחרונות בטיפוח זני פלפל בחברות זרעים הולנדיות וישראליות.

למטרת הכרת ולימוד תכונות הזנים חדשים בתנאי מושב פארן בערבה, נערכה בעונת 95/6 סידרת ניסויים בבתי צמיחה לא מחוממים ובבתי רשת בשטחי גידול שונים. בניסויים שנערכו במשק ברקן-שיקרג'י, מושב פארן, נבדקו בשיטות גידול שונות 28 זני פלפל אדום ו- 17 זנים צהובים, מטיפוח ישראלי ומחברות זרעים בחו"ל.

שמות הזנים וחברות הזרעים מפורטים בהמשך (טבלאות 2 - 1). בבחירת הזנים הושם דגש על זנים בעלי עמידות למחלות וירוס כמו TMV.

מועדי השתילה לניסויים השונים נבחרו בהתאם למקובל במושב פארן: שתילות מוקדמות בבתי צמיחה המיועדים תחילה ליצוא לשוק האמריקאי, שתילות מאוחרות יותר בבתי רשת המיועדים לקטיפה בהמשך העונה לשאר שווקי היצוא מלבד ארה"ב ולשוק המקומי.

גידול בבית צמיחה בהדלייה הולנדית - (שתילת 9/8)

מועדי שתילה - לשתילה מוקדמת מאוד (17/7) של הזן Mazurka לא נמצא יתרון על פני המועדים המאוחרים (1/8 ו- 9/8) באותו זן, אולם בלטה יכולת החנטה של הזן Mazurka על פני הזנים Tasty ו- Cuby באותו מועד, אשר התבטאה בקטיפה פרי איכותי מזן זה בחודש נובמבר. לשתילה מוקדמת (1/8) של הזן Goldflame נראת עדיפות על פני השתילה במועד 9/8 (מועד שתילת ניסוי הזנים).

בניסוי זה התקבל יבול כללי של 6.2 - 6.9 ק"ג/מ"ר (זנים אדומים) ו- 4.6 - 5.4 ק"ג/מ"ר (צהובים) ללא הבדל מובהק.

בזנים האדומים מוצע להמשיך ולבדוק בהשוואה לזן המסחרי Mazurka את זני המבחן: Tasty, Cuby, (756) ואת הזנים 3016, 824, 738 אשר בלטו במוצקות טובה ובאיכותם מבין זני התצפית. מבין הזנים הצהובים ראוי לבחון את הזנים Bossanova, Joy, Kelvin ו- Fandango, אשר בלטו באיכותם יחסית לזן המסחרי הבכיר Goldflame.

גידול בבית צמיחה בהדליית קורדונים - (שתילת 18/8)

זנים אדומים - הזן Mazurka בשיטת הגידול בהדלייה בקורדונים נמצא נחות מבחינת היבול הכללי מיתר זני הניסוי עם 6.6 ק"ג/מ"ר לעומת 7.5 עד 8.8 ק"ג/מ"ר ליתר הזנים במבחן. זן הביקורת 1195 הניב יבול של 8.8 ק"ג/מ"ר עם 17% יצוא איכותי ו- 65% יצוא כולל. בלטו בתצפית הזן (Luisyana) 8375 עם יבול כללי של 8.4 ק"ג/מ"ר ושיעור גבוה יחסית של יצוא איכותי (22%) והזנים (Cumbia) 3526, 598 ו- 824 אותם מוצע לבחון בניסוי נוסף. זנים צהובים - ראויים לציון במיוחד תוצאות היבול הכללי (9 ק"ג/מ"ר) והאיכות טובות של הזן Bossanova, אשר איכותו ומוצקותו הגבוהה לא נפלה גם בהמשך העונה (97% - 87% פרי מוצק) וללא פגמים. מוצע לנסותו במקביל לניסוי זנים גם בהיקף מצומצם בחלקות מסחריות. כן מוצע לבחון בניסוי נוסף גם את הזנים בעלי תוצאות איכות טובות, Fandango ו- (Fiesta) E-9443. בגידול בקורדונים היה גודל הפרי קטן יחסית בהשוואה לאותם זנים בהדלייה הולנדית.

גידול בבית רשת "מוקדם" - (שתילת 18/8, כיסוי ברשת 20% צל משתילה)

זנים אדומים - הזנים במבחן הניבו יכול כללי גבוה יחסית (8.4 עד 9.9 ק"ג/מ"ר) אך לא שונה סטטיסטית לעומת זן הביקורת 1195 (7.2 ק"ג/מ"ר עם 77% יצוא כללי ו- 8% יצוא איכותי). זן זה אופיין בפיזור פרי לאורך העונה.

היבול הכללי של הזנים במבחן ובתצפית נע בין 6.7 - 10 ק"ג/מ"ר. בלטו ביבול גבוה הזנים 1403 ו-E0062 (Edison) עם 9.9 ק"ג/מ"ר.

בלטו בשיעור גבוה יחסית של פרי ליצוא איכותי הזנים 1403, (Chotis) 3543, (Luisyana) 8375 עם כ- 14% יצוא איכותי.

הזנים 1195 ו-8375 (Luisyana) דומים בשיעורי הפגמים השונים בפרי.

מוצע לבדוק בניסוי נוסף את הזנים E0062 (Edison), 8375 (Luisyana) ו-3543 (Chotis).

זנים צהובים - אף לא אחד מבין הזנים שנבדקו בתצפית בלט במיוחד בתוצאות איכות חיוביות. נראה כי יש לכלול בניסוי זנים אחרים מאלו שנכללו בתצפית זו.

בית רשת "מאוחר" - (שתילת 5/9, כיסוי ברשת 20% משתילה)

בתנאי הניסוי, בלטו ביבול גבוה יחסית הזנים 1195 ו-8375 (Luisyana) (8.2 ו- 8.8 ק"ג/מ"ר, בהתאמה). יתר הזנים אדומים בניסוי הניבו יכול כללי נמוך יחסית ליבולם בשתילה המוקדמת.

תוצאות יבול הזנים הצהובים נחותות מתוצאות אותם זנים במועד המוקדם.

לא נמצא יתרון מיוחד לשתילה במועד המאוחר על פני המועד הרגיל, המוקדם יותר. במידה ויש ענין וצורך בשתילות מאוחרות בבית רשת, מומלץ להסיר את הפרחים בקומות הראשונות על מנת לאפשר לצמחים להתפתח יותר בטרם יועמסו בחנטים. באופן זה ימוצה טוב יותר כושר ההנבה של הצמח.

טבלה מספר 1: זני פלפל אדומים בניסוי משק ברקן - שיקרג'י, פארן
 בטבלה מפורטות מספר החזרות לזן בכל ניסוי. תצפית 1-3 חזרות, מבחן 4 חזרות.

זן	חברת זרעים	בית צמיחה שתילת 9/8 הזליה הולנדית	בית צמיחה שתילת 18/8 הזליית קורדונים	בית רשת "מוקדם" שתילת 18/8	בית רשת "מאוחר" שתילת 5/9
Ray	S&G, שוק חקלאי			4	4
Cuby	S&G, שוק חקלאי	4	4		
Tasty	S&G, שוק חקלאי	4	4		
Louisiana (8375)	S&G, שוק חקלאי		2	2	3
9440	S&G, שוק חקלאי	2	2		
Mazurka	R.Z. סולי	4	4		
Cumbia (3526)	R.Z. סולי	2	2	2	2
Chotis (3543)	R.Z. סולי	2	2	2	3
756	D.R. סמקו	4	2		
824	D.R. סמקו	2	2		
Turcal (738)	D.R. סמקו	2	2		
3101	D.R. סמקו	2			
3016	D.R. סמקו	2			
1403	הזרע		4	4	4
1422	הזרע		4	4	4
1195	הזרע		4	4	4
1615	הזרע		1		1
E 7922	E.Z. אפעל		2	2	
E 9368	E.Z. אפעל		2	2	
Edison (E 0062)	E.Z. אפעל		2	2	
E 0058	E.Z. אפעל		2	2	
Astra	Br. מכתשים		2		
Pancho	Br. מכתשים		2		
667	זרעים גדרה		1		
642	זרעים גדרה		1		1
558	זרעים גדרה		1		1
598	זרעים גדרה		1		1
1589	הזרע		2		

טבלה מספר 2: זנים פלפל צהובים גניסויי משק ברקן - שיקרג'י, פארן

שם זן	חברת זרעים	בית צמיחה שתילת 9/8 הזליה הולנדית	בית צמיחה שתילת 18/8 הזליית קורדונים	בית רשת "מוקדם" שתילת 18/8	בית רשת "מאוחר" שתילת 5/9
Nassau	R.Z. סולי	2	2		
Fandango	R.Z. סולי	2	2		
Bossanova	R.Z. סולי	2	2		
Milonga	R.Z. סולי	2	2		
Marvello	D.R. סמקו	4	2		
Goldflame	D.R. סמקו	4	4		
Samanta	D.R. סמקו	4	4		
Kelvin	D.R. סמקו	2	2		
Joy	D.R. סמקו	2	2		
Orobelle	S&G שוק חקלאי	4	2		
Yellowstone (Veltor)	S&G שוק חקלאי		2	2	3
זהבי	הזרע		4	2	3
831	הזרע		2	2	3
תרנג	זרעים גדרה		2	2	3
E 9850	E.Z. אפעל		2		
E 9440	E.Z. אפעל		2		
Fiesta (E9443)	E.Z. אפעל		2		